

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Právnická fakulta

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA

Vnitřní kontrolní systém
v České národní zdravotní pojišťovně

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Pavlína Vondráčková

Autor práce:

Ing. Vladimír Kopecký

Žižkova 310

Trutnov

541 01

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.

Vladimír Kopecký

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval JUDr. Pavlíně Vondráčkové za odborné vedení a za cenné připomínky a rady při zpracování této diplomové práce.

Obsah:

1	Úvod	1
2	Finanční kontrola	3
2.1	Kontrola.....	3
2.1.1	Druhy kontroly.....	3
2.1.2	Funkce kontroly.....	4
2.1.3	Cíl kontroly.....	4
2.2	Historický vývoj finanční kontroly.....	5
2.3	Zákon o finanční kontrole.....	7
2.3.1	System finanční kontroly.....	9
2.3.2	Prováděcí vyhláška č. 416/2004 Sb., k zákonu o finanční kontrole.....	11
3	Charakteristika ČNZP	12
3.1	Vstupní údaje.....	12
3.2	Historie.....	13
3.3	Organizační struktura.....	15
3.4	Kontrola činnosti ČNZP ze strany státu.....	16
4	Vnitřní kontrolní systém	17
4.1	Principy vnitřního kontrolního systému.....	18
4.1.1	Princip strategie.....	18
4.1.2	Princip organizace.....	18
4.1.3	Princip integrace.....	19
4.1.4	Princip univerzálnosti.....	19
4.1.5	Princip stálosti.....	19
4.1.6	Princip informace a archivace.....	19
4.1.7	Princip monitorování.....	20
4.2	System hodnocení vnitřního kontrolního systému.....	20
4.3	Rámec vnitřního kontrolního systému podle systému COSO.....	21
4.3.1	Kontrolní prostředí.....	22
4.3.2	Hodnocení rizik.....	23
4.3.3	Kontrolní činnosti.....	23
4.3.4	Informace a komunikace.....	23
4.3.5	Monitorování.....	24
4.4	Odpovědnost za vnitřní kontrolní systém.....	24
4.4.1	Odpovědnost za vnitřní kontrolní systém v ČNZP.....	25
5	Řídící kontrola	27
5.1	Hlavní cíle řídicí kontroly v ČNZP.....	28
5.1.1	Spolehlivost a integrita informací.....	28
5.1.2	Dodržování existujících pravidel.....	28
5.1.3	Ochrana majetku a hospodárné využívání zdrojů ČNZP.....	29

5.1.4	Dosahování stanovených záměrů a cílů ČNZP	29
5.2	Základní principy řídicí kontroly v ČNZP	29
5.2.1	Princip organizace	30
5.2.2	Princip integrace	30
5.2.3	Princip univerzálnosti	31
5.2.4	Princip stálosti	31
5.2.5	Princip informace a dokumentace	31
5.3	Řízení rizik prostřednictvím řídicí kontroly	32
5.4	Členění řídicí kontroly	32
5.4.1	Předběžná kontrola	32
5.4.2	Průběžná řídicí kontrola	36
5.4.3	Následná řídicí kontrola	36
6	Interní audit	38
6.1	Audit obecně	38
6.1.1	Druhy auditu (Typologie auditu)	38
6.2	Interní audit obecně	40
6.2.1	Definice interního auditu	40
6.2.2	Členění interního auditu	42
6.3	Činnost interního auditu	42
6.4	Začlenění interního auditu do organizační struktury	44
6.4.1	Osoba interního auditora	45
6.4.2	Český institut interních auditorů	46
6.5	Interní audit v ČNZP	47
6.5.1	Cíle interního auditu v ČNZP	47
6.5.2	Postavení interního auditu v organizační struktuře ČNZP	47
6.5.3	Rozsah činnosti interního auditu	48
6.5.4	Profil interního auditora	49
6.5.5	Pravomoci interního auditora při výkonu jeho činností	49
6.5.6	Povinnosti interního auditora při výkonu jeho činností	50
6.5.7	Pravomoci zaměstnanců v ČNZP	50
6.5.8	Podávání zpráv	50
6.5.9	Vztah interního auditu k ostatním útvarům ČNZP	51
6.6	Problematické otázky	52
7	Závěr	57
8	Prameny použité pro tuto diplomovou práci	59
8.1	Seznam literatury	59
8.2	Právní předpisy	59
8.3	Další zdroje informací	60
9	Přílohy:	61

1 Úvod

Kontrola jako taková patří k lidské činnosti od pradávna, je součástí lidské historie a získala nespočet podob a variant. Vývojem společnosti nutně docházelo i k vývoji kontroly, která se v určitých oblastech lidské činnosti z intuitivní kontroly postupem času stala institucionalizovanou.

Vnitřní kontrolní systém je pojem v podnikové praxi a ve veřejné správě často používaný, ale ve skutečnosti často nesprávně pochopený a v mnoha případech nepřesně realizovaný. Vnitřní kontrolní systém upravuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (dále jen zákon o finanční kontrole), účinný od 1. 1. 2002 a vyhláška Ministerstva financí č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon o finanční kontrole a která nabyla účinnosti dne 1. srpna 2004.

Oblast úpravy vnitřního kontrolního systému je oblastí poměrně novou a vzhledem ke složitosti a náročnosti nastavení právního rámce není dosud v praxi aplikována jednotně. Často je problematika finanční kontroly a vnitřního kontrolního systému chápána jako nezbytné plnění povinností daných zákonem a není považována za nedílnou a velmi významnou součást řízení.

Téma moji práce se zabývá, jak vyplývá ze samotného názvu, vnitřním kontrolním systémem. Vybral jsem si jej vzhledem k mému zaměstnání interního auditora v České národní zdravotní pojišťovně. Interní audit je jednou ze součástí vnitřního kontrolního systému, což se budu snažit blíže rozebrat v samotné práci. Vnitřní kontrolní systém rozebírám jak po teoretické stránce, tak po stránce praktické, kdy z vlastní zkušenosti a z firemních materiálů se snažím přiblížit vnitřní kontrolní systém a jeho součást řídicí kontrolu a interní audit v České národní zdravotní pojišťovně (dále v textu pod zkratkou ČNZP).

Ve své práci budu vycházet z poznatků, které jsem během svého zaměstnání jako interní auditor získal. Některé oblasti mohu charakterizovat z větší části pouze teoreticky, protože jsem se s nimi nedostal v ČNZP do bližšího

pracovního kontaktu. V oblastech, kde ale mám praktické zkušenosti, se budu snažit na problematiku ukázat i z vlastních dojmů a praktických zkušeností.

Cíl a struktura diplomové práce

Cílem této práce je charakterizovat základní principy finanční kontroly, vnitřního kontrolního systému a interního auditu, vymezit a popsat právní rámec pro fungování systému finanční kontroly a zaměřit se zejména na vnitřní kontrolní systém jako jeden ze stěžejních pilířů finanční kontroly. Chtěl bych se věnovat vnitřnímu kontrolnímu systému v ČNZP a to především internímu auditu, na kterém můžu ze své zkušenosti ukázat rozdíl mezi teoretickým přístupem a realitou, která je často odlišná.

Při zpracování dané problematiky jsem se rozhodl členit text do ucelených tematických kapitol. Na počátku, resp. ve druhé kapitole diplomové práce jsem se rozepsal o finanční kontrole obecně. Rozebral jsem její hlavní cíle, organizační zajištění, kontrolní metody a postupy tak, jak jsou uvedeny v zákoně o finanční kontrole, ale nezapomněl jsem se zmínit i o kontrole samotné a o vzniku současné právní úpravy finanční kontroly.

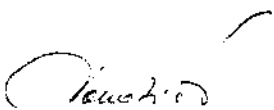
Českou národní zdravotní pojišťovnu přibližuji ve třetí kapitole. Stručně jsem nastínil historii ČNZP, její organizační strukturu a kontrolu ČNZP ze strany státu. Dále se pak již věnuji složité problematice vnitřního kontrolního systému ve čtvrté kapitole a v páté a šesté kapitole rozebírám jeho podsystémy řídicí kontrola a interní audit.

Na závěr v příloze je pak možné prostudovat ukázky z interního auditu ČNZP.

Vyjádření k diplomové práci a jejímu nezveřejnění

V diplomové práci zpracované Ing. Vladimírem Kopeckým na téma „Vnitřní kontrolní systém v České zdravotní pojišťovně“ jsou uvedeny údaje z činnosti České zdravotní pojišťovny. Česká zdravotní pojišťovna tyto údaje diplomantovi poskytla s žádostí, aby se údaje nestaly zcela veřejnými. Diplomant ve snaze respektovat požadavek společnosti, ve které je zaměstnán, požádal při obhajobě diplomové práce o zvláštní režim s jejím zacházením. Neuvedení údajů, které si Česká zdravotní pojišťovna nepřeje zveřejnit, by bylo diplomové práci na újmu. Z tohoto důvodu bylo zkušební komisí odsouhlaseno, že bude diplomová práce zařazena do zvláštního režimu, který neumožňuje její zveřejnění.

V Praze dne 06.11.2008

JUDr. Pavlína Vondráčková
vedoucí diplomové práce